

ARTISTIEK VERSLAG 2022 ONDERWEG NAAR VAARWEL

ALGEMEEN

'VAARWEL' is het overkoepelende thema dat twee jaren bestrijkt en uitmondt in een muzikale voorstelling in de zomer van 2023: VAAR WEL... EN NU?

ONDERWEG NAAR VAARWEL 2022 omvatte het gehele jaar door performances en kunstzinnige verbeeldingen rondom het thema Vaarwel.

Hoe maken wij in 2022, in een veranderende wereld een hedendaags afscheid mogelijk?

In vier verschillende voorstellingen werd stilgestaan bij het afscheid nemen van ons leven, onze geliefden, ons vaderland, onze identiteit, ons geloof, ons werk.

We gaven woorden, klanken, beelden aan een vaarwel en hebben het besef vergroot dat afscheid eveneens een weg is naar een nieuw begin.

[Jaaroverzicht 2022.](#)

VOORSTELLINGEN 2022

God, Seks en Shostakovich april 2022

God, Seks en Shostakovich was een prachtige en pure voorstelling, geschreven en gespeeld door Rata Kloppenburg, monoloog en cello, begeleid op piano door Renee Veen, op een prachtige intieme locatie, een druivenkas. De locatie raakte aan de jeugdherinneringen op het platteland van Rata Kloppenburg.

Humorvol en de bezoeker rakend. Ieder op zijn en haar eigen manier. Wij waren misstijl.

Centraal stond haar vader, de geloofscommune en haar stap naar zelfstandigheid.

Beeldend en doorleefd verteld, gelardeerd door de alleszeggende muziek van Shostakovich, de 2e sonate voor cello en piano.

Reacties vanuit het publiek:

-Een voorstelling die het verdient gezien te worden op mooie bijzondere locaties.

-God, Sex & Shostakovich meegemaakt afgelopen weekend. We hebben genoten, wat een krachtige ontroerende en oprechte voorstelling. Recht uit het hart.

-Deel zijn van een zogenaamde familie van ruim 80 personen. Met de bijbel om de oren geslagen, teksten zonder moeite ophoestend en toepassend waar nodig. De band met je vader was hecht, al vocht je tegen de dictatuur van zijn 'zijn' hierbij. Zelfs liefdevol heb je hem herdacht in je monoloog. En dan Shostakovich. Had je een betere begeleider in- en van je gevoelens kunnen vinden?

Wij doorleefden het ter plekke met jou. Waren geroerd. Dankjewel hiervoor!

Er zijn vier voorstellingen gespeeld voor 95 bezoekers en 10 vrijwilligers.

De helft van de bezoekers kwam uit Noordwijk, de rest uit de Bollenstreek.

<https://www.youtube.com/watch?v=7c4XpFw1Fqs>

<https://kunstklank.nl/producties/onderweg-naar-vaarwel/godsexenshostakovich/>

Tot de dood ons scheidt april-mei 2022

In de herdenkingsweek opende KunstKlank Noordwijk de indrukwekkende expositie 'Tot de dood ons scheidt' met een lezing van Saskia Aukema. Zij liet ons kijken naar het leven van haar oudtante die net als vele andere hoopvolle jonge geliefden nog trouwden in Westerbork. Na het succes van haar boek, waren de foto's voor het eerst in een expositie te zien in Nederland.

Op zaterdag en zondag ontmoetten we elkaar op het Landgoed Calorama bij de expositie en het kunstwerk 'De Klimmer' van Judith de Haas en fietsten met verhalen en muziek door Noordwijk. Bert Vos (Klezmer Society) nam ons mee in zijn Joodse familiegeschiedenis, met zijn muzikanten. Onderweg leerden we de mensen kennen achter de herdenkingsstenen, Stolpersteine, bij de huizen waar zij woonden, beeldend verteld door Eric Borrias.

Het was met recht een 'levend monument', een nieuwe vorm van herdenken.

De expositie is een aantal dagen extra opengesteld en als afsluiting heeft het projectkoor KunstKlank ism Oekraïense vluchtelingen op 4 mei bij de Dodenherdenking gezongen op de Algemene Begraafplaats Noordwijk.

Reacties vanuit het publiek:

-Een ontroerende en heel speciale beleving was het. Ik heb nog nooit zo mooi herdacht

-iets wat zo'n groot en afschuwelijk leed teweeg bracht werd op een heel bijzondere manier dicht bij ons gebracht. Muziek en de juiste woorden

De lezing van Saskia Aukema werd bezocht door 46 bezoekers.

62 mensen fietsten mee met de Stolpersteine fietstocht, die drie maal plaatsvond.

60% van de bezoekers was afkomstig uit Noordwijk, 15% uit de rest van de Bollenstreek, 25% uit overige delen van Nederland

<https://kunstklank.nl/producties/onderweg-naar-vaarwel/totdedoodonsscheid/>

Familievoorstelling 1,2,3...10 Wie Weg Is Blijft Gezien 29 juni-2 juli 2022

Wat kan het publiek doen om Puk te helpen wanneer blijkt dat oma niet zomaar 'kwijt' is maar nooit meer terug komt, als Oma overleden blijkt te zijn?

Een indringend en actueel thema waar we allemaal mee in aanraking komen maar waar in deze voorstelling met humor en speelsheid naar wordt gekeken vanuit de ogen van een kind.

Naar aanleiding van het succes van deze voorstelling in 2021 bewerkten we de voorstelling voor scholen en families in 2022, waarbij de kinderen uit het publiek een interactieve rol speelden, uitgevoerd op Landgoed Calorama Noordwijk.

Reacties vanuit het publiek:

-Voor onze VSO leerlingen is de voorstelling 1,2,3... een bijzondere manier om met een moeilijk thema zoals dood om te gaan. Voor veel leerlingen is dit onderwerp vaak niet te bespreken. Nu werd het op een speelse manier onder de aandacht gebracht en hierdoor niet zwaar beladen. Nogmaals onze complimenten voor de aanpak.

Het is voor onze leerlingen een andere manier om vooral gevoelens te laten zien en beleven.

Wij hadden het voorrecht om met een paar groepen van onze school te kunnen komen naar de voorstelling. Dit was/is voor onze leerlingen en de leerkrachten heel erg goed bevallen.

140 bezoekers (ouders en kinderen) zagen de voorstelling, waarvan de helft uit Noordwijk en de andere helft uit de Bollenstreek.

Drie scholen met 411 leerlingen bezochten de voorstelling. Eén basisschool volgde het educatieve programma met gastlessen.

De familievoorstelling is tien keer gespeeld in juni-juli 2022.

<https://www.youtube.com/watch?v=rETMR3eDM8Y&t=4s>

<https://kunstklank.nl/producties/onderweg-naar-vaarwel/1-2-3-10-wie-weg-is-blijft-gezien/>

Reindier Obsidian // Silk

De voorbereidingen voor deze muzikale theatrale life performance op een passende locatie waren afgerond. PR materiaal lag klaar, de eerste tickets waren verkocht en de praktijklessen en themabijeenkomsten voor de theaterklassen van het Teylingencollege waren voorbereid. De voorstellingen zijn om gezondheidsredenen van Reinier afgelast en worden mogelijk uitgesteld naar een latere datum.

Vaarwel Vaderland A-Meezing Weekend 7-8 oktober 2022

Een weekend 'ontmoeten' met amateurzangers uit Nederland, kunstenaars, musici, theatermakers en Nieuwe Noordwijkers die in hun vaderland werkten als fotograaf, danser, kunstenaar, acteur, dichter of zanger.

We ontmoetten Cornelio Tudosie (operazanger uit Roemenië), Yullia Lahur-Damberh (Oekraïne, verbonden aan het theater in Kiev), Vartan Muradian (Oekraïne, vertaler en tolk), Eiman Ghaban (Syrië, dichter) en Edi de Danser (Bali, danser), hoorden hun verhalen en werkten samen aan een afsluitende presentatie voor publiek.

Met kunst van Iryna Morykvas (Oekraïne) en Shaghayegh Marzban (Iran). Fotografie Farzad Ariannejad (Iran).

Mensen die we niet altijd verstaan, maar wel ontmoeten en met wie we ons verbinden door cultuur.

'Afscheid van je vaderland en een welkom in je nieuwe land.
Waar kom je vandaan en wat brengt de toekomst je?
Wie ben je en kan ik je ontmoeten?'

De Wereldvrouwen uit de Bollenstreek verzorgden de hapjes.

34 koorleden zongen mee met het A-Meezingweekend, waarvan 60% afkomstig uit Noordwijk.
70 bezoekers woonde de presentatie VAARWEL VADERLAND bij (helpt uit Noordwijk, helpt uit Bollenstreek).

<https://www.youtube.com/watch?v=HBdbOeI9R-Q>

Doelstellingen

De voorstellingen reeks Onderweg naar Vaarwel was van hoge artistieke en inhoudelijke kwaliteit met jonge talentvolle professionele artiesten en ervaren artiesten.

De vier kleinere voorstellingen zonder projectkoor gedurende het hele jaar 2022, een keuze ingegeven door de corona pandemie, waren intiem met een beperkt aantal bezoekers. Hoe boeiend ook, wij misten het zinderende rondgaan in Noordwijk: daar moet je naar toe, een voorstelling die een grote groep mensen tegelijkertijd aanspreekt en meer indruk lijkt te maken.

De reacties van individuele bezoekers waren verwarmend en positief.

Er is een brede doelgroep bereikt: kinderen van basisscholen en speciaal onderwijs, taalmaatjes en nieuwe bezoekers. Bij alle voorstellingen is er contact gelegd met de sociale partners. De samenwerking met organisaties om deze doelgroepen te bereiken was niet altijd makkelijk en sterk afhankelijk van de contactpersonen. We stellen onszelf de vraag of de doelgroep met een afstand tot cultuur behoefte heeft aan culturele initiatieven. Bij de evaluatie bleek dat organisatie Reuring in 2022 druk met eigen activiteiten was en ondanks herhaalde aanbiedingen van theater maatjes tickets en uitnodigingen hebben zij de voorstellingen niet bezocht, in tegenstelling tot voorgaande jaren. Het onderwerp Onderweg naar Vaarwel kan een reden zijn, maar Reuring gaf aan zelf te druk met hun organisatie te zijn. Het contact met de taalmaatjes was intensiever door gastlessen in het taalcafé door onze artistiek leider.

De communicatie met de basisscholen was moeizaam, ondanks de contactpersoon uit het onderwijs. 15 scholen zijn benaderd, waarop 3 reacties volgden. Een school gaf aan de mail gelezen te hebben, maar niet gereageerd te hebben. Een andere school had geen budget voor de voorstelling en het educatieve programma. Overige 10 scholen hebben niet gereageerd op mailing van KunstKlank coördinator, de mail van cultuureducatiegroep en op de enquête naderhand.

Daarentegen hebben we een groot aantal kinderen van de samenwerkende scholen bereikt dmv een intensief lesprogramma.

KunstKlank ontwikkelt nieuwe concepten die door onbekendheid een gewenningstijd nodig lijken te hebben, die echter met terugwerkende kracht positief uitpakken. De concepten van ONDERWEG NAAR VAARWEL kunnen herhaald en landelijk uitgerold worden.

We hebben deelnemers uit de sociale domeinen meegenomen. Soms op een praktische manier met catering door de Wereldvrouwen. De inhoud van Onderweg naar Vaarwel is ontwikkeld in nauwe samenwerking met de uitvoerende artiesten. Met Vaarwel Vaderland creëerden we een podium met professioneel artistieke mensen die hun land hebben moeten verlaten. We ontmoetten de mens

achter de vluchteling, het taalmaatje, de nieuwe Noordwijkers. Deze inspiratie vormt de basis voor VAAR WEL....EN NU? 2023, waarin de mens centraal staat.

Bezoekers hebben Nieuwe Noordwijkers én verhalen ontmoet en gesproken en hun leefwereld vergroot. Hebben beseft dat je oma niet weg is, maar aanwezig is in je hart. Je loopt niet meer ongemerkt langs de Stolpersteine plekken in Noordwijk, maar hoort de verhalen in gedachten. Een inlevingsvermogen is moeilijk te meten, maar de reacties vooral van de kinderen en de koorproject leden van alle leeftijden stemmen positief.

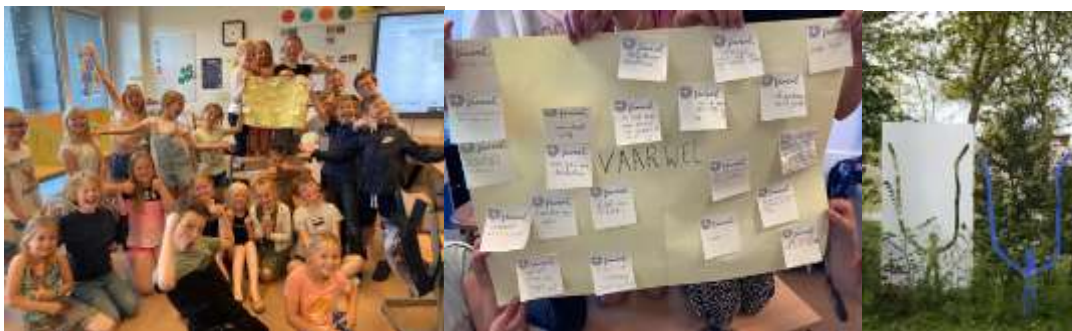
De voorstellingen waren laagdrempelig door een redelijke ticketprijs en het aanbod van theatermaatjes-tickets.

Het Kunstwal project is uiteindelijk de meereizende Vaarwelfiguur, ontworpen door Rhodé Tavenier, geworden, waar deelnemers en bezoekers hun post-its met hun gedachten over Vaarwel konden plakken.

Het taboe op afscheid lijkt voor een aantal deelnemers en bezoekers kleiner geworden gezien de reacties. Gesprekken over geloof, leefgemeenschappen kwamen op gang. Bert Vos liet ons over onze eigen muur kijken en samen met de mensen die hier hun nieuwe thuis vonden keken we niet achterom, maar naar wat voor ons ligt.

Irina Morykvas: *Loosing creativity, it's like loosing a soul. It's nice that people here understood that we not just need food and roots, but we also need something more.*

Gedurende het project ONDERWEG NAAR VAARWEL vonden voortgangs- en evaluatiegesprekken plaats met de sociale partners, coördinatoren en de deelnemers. De coördinatoren hadden een essentiële rol om hun doelgroep te benaderen, vast te houden en mee te nemen. Een mondelinge enquête met alle deelnemers vond halverwege en aan het eind van het project plaats, mede als doel om deelnemers langere tijd aan KunstKlank te verbinden.

Toelichting realisatie en begroting

ONDERWEG NAAR VAARWEL 2022 bestond uit maatschappelijke ontmoetingen ONDERWEG NAAR VAARWEL en voorstellingen ONDERWEG NAAR VAARWEL. In de praktijk liepen beide onderdelen door elkaar. Ontmoetingen mondden uit in voorstellingen (Vaarwel Vaderland) en voorstellingen waren eveneens maatschappelijke ontmoetingen (Tot de dood ons scheidt). De financiële realisatie is om deze reden samengevoegd.